

ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО
ИСТОРИЯ И ЦИВИЛИЗАЦИЯ

31 май 2017 г. – Вариант 2

МОДУЛ 1 (време за работа – 60 минути)

Отговорите на задачите от 1. до 30. вкл. отбелязвайте в листа за отговорите!

1. След смъртта на хан Кубрат върховната власт в „Старата Велика България“ преминава в ръцете на най-големия му син:

- А) хан Кубер
- Б) хан Котраг
- В) хан Батбаян
- Г) хан Алцек

2. Кой от посочените български владетели е представител на Крумовата династия?

- А) хан Аспарух
- Б) хан Тервел
- В) хан Маламир
- Г) цар Борил

3. Коя от миниатюрите е свързана с победата на българите във Върбишкия проход през 811 година ?

А)

Б)

В)

Г)

4. Кой вариант правилно представя йерархията в държавното управление на езическа България?

- А) ичиргубоил, хан ювиги, кавхан
- Б) хан ювиги, кавхан, ичиргубоил
- В) кавхан, хан ювиги, ичиргубоил
- Г) хан ювиги, ичиргубоил, кавхан

5. Кое понятие характеризира отшелничеството?

- А) атеизъм
- Б) аскетизъм
- В) рационализъм
- Г) дуализъм

6. Кое от събитията се е случило по времето на цар Борис II?

- А) Никифор I Геник опожарява Плиска
- Б) Баязид I Светкавицата превзема Търново
- В) Василий II Българоубиец завладява Охрид
- Г) Йоан I Цимисхи овладява Велики Преслав

7. На кой светец е посветен храмът, описан в историческия извор?

„Двамата единородни братя [Петър и Асен], за да освободят своите сънародници от този страх, построили храм [...] в който събрали много народ [и казали], че Бог е решил да подари свобода на българския и влашкия народ и да премахне дългото им робство. Затова и Христовият мъченике изоставил Солун [...] и е дошъл при тях, за да им бъде помощник и сътрудник в това дело.“

Из „История“ на Никита Хониат

- А) св. Йоан
- Б) св. Георги
- В) св. Димитър
- Г) св. Петър

8. Кое събитие НЕ е означено правилно върху линията на времето?

- А)
- Б)
- В)
- Г)

- А) отблъскването на арабите при Константинопол от хан Тервел
- Б) победата на цар Симеон над византийците при р. Ахелой
- В) сражението при Траянови врата при управлението на цар Самуил
- Г) падането на българските земи под византийско владичество

9. Името на кой български владетел трябва да се постави на празното място в откъса от историческия извор?

„Първият цар на българите Асен имал двама сина — Иван и Александър. През времето, когато управлявал като цар българите, Асеновият син Иван избягал и отишъл в страната на русите. Там той останал достатъчно време и след като събрал около себе си някои от сбирцината руси, поискал обратно бащиното си наследство. Той воювал с....., победил го и станал владетел на немалка земя.“

Из „История“ на Георги Акрополит

- А) Иван Асен II
- Б) Калоян
- В) Борил
- Г) Петър

10. За коя битка се отнася откъсът от документа?

„... А Теодор Ангел, понеже бил дързък... тръгнал срещу българите, като събрал голяма войска... Той минал край Адрианопол и вървял край горното течение на Еврос, търсейки да завърже сражение с българите. А в същност търсел собствената си гибел. Защото той смятал, че българите ще се уплашат и не ще издържат изобщо дори първото нападение на войската му. Но българите не мислели така. Иван Асен... взел малка помощ от скитите... и се понесъл смело в сражението, като закачил на знамето, както казват някои писмената клетва на Теодор...“

Из „История“ от Георги Акрополит

- А) при Одрин
- Б) битката при Ахелой
- В) битката в Тревненския проход
- Г) битката при Клокотница

11. Кой фактор НЕ е определящ за съхранението на българите в периода на османското владичество ?

- А) българският език
- Б) местоживеенето
- В) християнската църква
- Г) семейството

12. Как се наричат войниците в Османската империя, набирани чрез „кръвен данък“?

- А) мюфтии
- Б) кадии
- В) еничари
- Г) спахии

13. В кой вариант думите илюстрират понятието чорбаджия?

- А) учител, наставник, проповедник, духовно лице
- Б) раздаващ правосъдие, съдия, чиновник, управител
- В) богат човек, местен първенец, търговец, земевладелец
- Г) тимариот, държател на имение, конник, въоръжен наемник

14. Кой от възрожденските просветители се е ангажирал и с политическа дейност?

- А) Пайсий Хилендарски
- Б) Софроний Врачански
- В) Константин Фотинов
- Г) Неофит Рилски

15. Личността от изображението:

- А) издава вестник „Дума на българските емигранти“
- Б) спомага за откриването на първото светско училище
- В) подготвя и участва във Великденската акция
- Г) определен е за апостол в Априлското въстание

16. Коя е вярната хронологическа последователност на събитията от църковно-националната борба на българите през Възраждането?

Създаването на Българската Екзархия (1); прошенията на Неофит Бозвели и Иларион Макариополски (2); референдумът в Скопска и Охридска епархия(3); протестът на търновчани срещу владиката Панарет(4)

- А) 1,2,3,4
- Б) 3,1,4,2
- В) 2,4,3,1
- Г) 4,2,1,3

17. Каква идея е описана в текста?

„1. Съединението братско трябва да стане между сърбите и българите под име Югославянско царство.; 2. Югославянското царство ще се съставява от Сръбско и Българско (Българско обхваща областите България, Тракия и Македония).; ...4. Народното знаме на това царство трябва да е едно и да се представлява със знаците и на двете племена. Същото ще се разумява и за монетите бъдещи...“

Из „Проектопротокол“ от Общото събрание на Добродетелната дружина; 5 април 1867 г.

- А) съставяне на единна революционна организация
- Б) създаване на общо царство на сърби и българи
- В) формиране на балканска антиосманска коалиция
- Г) ограничаване на гръцките проекти за възстановяване на Византия

18. С кое събитие е свързан откъсът от историческия извор?

- Бунт! Въстание! Скоро, Бобеков, свикай стотиците, удряйте камбаните! Изгърмете няколко пушки да се обяви вече въстанието! На оръжие! Какво чакате? Нашите братя се бият вече - ревеше Бенковски, колкото му стига силата, ревахме всинца.“

Из „Записки по българските въстания“, Захари Стоянов

- А) Браилският бунт от 1841 г.
- Б) Видинското въстание от 1850 г.
- В) Старозагорското въстание от 1875 г.
- Г) Априлското въстание от 1876 г.

19. С коя война е свързан откъсът от писмо на граф Николай Игнатиев?

„Четвърти ден продължава ожесточеният бой на шепа наши храбреци с многочислените и смели войски на Сюлейман паша; те не са отстъпили още нито педя земя, но много се измориха, страдат от липса на вода и патрони и започнаха, особено от вчера, да губят много убити и ранени, намирайки се на кръстосан огън, от който на Шипка трудно могат да се укрият...“

- А) Кримската война от 1853-1856 г.
- Б) Руско-турската война от 1828-1829 г.
- В) Сръбско-турската война от 1876 г.
- Г) Руско-турската война от 1877-1878 г.

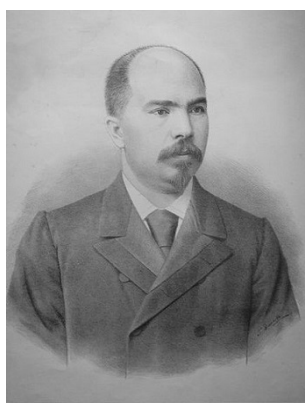
20. Коя от историческите личности участва в изграждането на следосвобожденските институции в Княжество България?

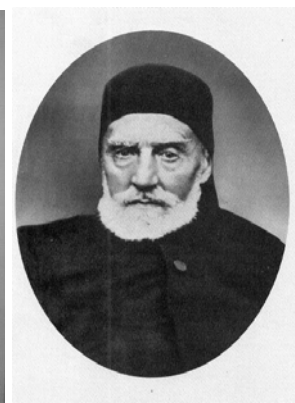
А)

Б)

В)

Г)

21. Какви промени настъпват в Княжество България по време на Режима на пълномощията?

- А) сменя се формата на държавно управление
- Б) създава се Държавен съвет
- В) създава се народно опълчение
- Г) въвежда се левът като монетна единица

22. За коя война Иван Вазов написва своето стихотворение „Новото гробище над Сливница“?

- А) Сръбско-българската
- Б) Първата балканска
- В) Междусъюзническата
- Г) Първата световна

23. Кое събитие е свързано с управлението на Александър Малинов?

- А) обявяването на Съединението на Княжество България с Източна Румелия
- Б) провъзгласяването на Независимостта на българската държава
- В) подписването на Ньойския мирен договор
- Г) включването на България във Втората световна война

24. Кое събитие предизвиква абдикацията на цар Фердинанд?

- А) превратът на офицерите русофили
- Б) непризнаването на властта му от Русия
- В) военният неуспех в Първата световна война
- Г) подписването на Ньойския диктат

25. Кое твърдение за развитието на България в периода 1945-1989 г. е ГРЕШНО?

- А) България е обявена за народна република.
- Б) Въвежда се планова икономика.
- В) Утвърждава се демократично управление.
- Г) Извършва се колективизация в селското стопанство.

26. Карикатурата е свързана с подписването на мирните договори на Парижката конференция 1919 г. Какъв извод може да се направи на базата на информацията от нея?

- А) решенията на конференцията осигуряват запазването на следвоенния мир
- Б) Хитлер участва в работата на конференцията и диктува клаузите на мирните договори
- В) Версайският договор подпомага следвоенното възстановяване на Германия
- Г) последиците от мирните договори довеждат до възникването на реакционни идеологии

Надпис на каската: Партията на Хитлер
Надпис на свитъка: Версайски договор

27. Посочените статистически данни отразяват:

Държава	Ограничения за числеността на армиите
Германия	до 100 000 души
България	до 20 000 души
Австрия	до 30 000 души
Унгария	до 35 000 души
Османска империя	до 50 000 души

- А) Мюнхенското споразумение
- Б) Споразумението в Генуа
- В) Планът „Маршал“
- Г) Версайската система от мирни договори

28. Кой процес в развитието на СССР отразява пощенската марка?

- А) колективизация
- Б) индустриализация
- В) култ към личността
- Г) „голямата чистка“

29. Коя е причината за зараждането на Студената война?

- А) речта на Чърчил във Фултън за спускането на желязната завеса в Европа
- Б) стремежът на Хитлер да завладее и наложи германско господство в Европа и света
- В) въвеждането на доктрината Труман за сдържане на разпространението на комунизма в Европа и света
- Г) противоречията между държавите от антихитлеристката коалиция за бъдещото устройство на света след Втората световна война

30. Коя държава ще председателства Съвета на Европейския съюз през първата половина на 2018 г.?

- А) Малта
- Б) Естония
- В) България
- Г) Австрия

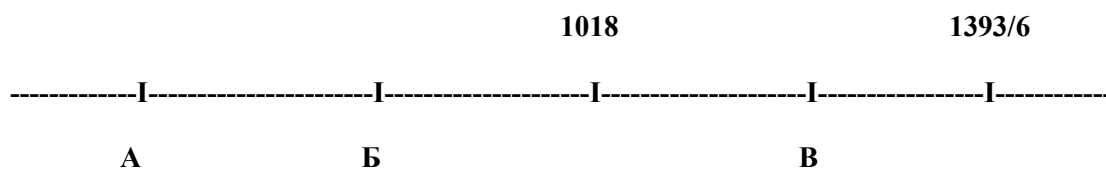
ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО
ИСТОРИЯ И ЦИВИЛИЗАЦИЯ

31 май 2017 г. – Вариант 2

МОДУЛ 2 (време за работа – 60 минути)

Отговорите на задачите от 31. до 38. вкл. запишете в свитъка за свободните отговори!

31. На линията на времето са представени най-важните събития от историята на Българската църква през Средновековието. Срещу съответната буква в свитъка за свободните отговори запишете липсващите години, така че да бъде спазена хронологическата последователност.

32. Срещу съответната буква в свитъка за свободните отговори запишете името на историческата личност, която отговаря на описанието:

- A) средновековен български владетел, при чието управление започват гонения срещу християните
- B) български възрожденски деец, осъществил „Великденската акция“ от 1860 г.
- B) български политик, подписал Ньойския мирен договор

33. Срещу съответната буква в свитъка на свободните отговори запишете историческата личност и века, свързани с посочените събития/факти:

- A) организиране на Първата българска легия през Възраждането
- B) отбрана на Търново от османците
- B) българско дипломатическо посредничество по време на Мюнхенската конференция

34. Срещу съответната буква в свитъка за свободните отговори запишете подходящия термин/понятие (приписка, манифактура, ктитор, колективизация, амнистия, игумен,), което съответства на даденото определение:

- A) форма на серийно ръчно производство, при което има разделение на дейностите (специализация на производството)
- B) законодателно решение за опрощаване на предишни провинения и престъпления
- B) ръководител на християнски манастир

35. За всяко от изброените понятия посочете в свитъка за свободните отговори конкретен пример от българската история:

- А) средновековен каменен надпис
- Б) конституция
- В) военен неутралитет

36. Прочетете внимателно текста и отговорете на поставените въпроси:

- А) Коя битка описва авторът на документа и през кой век се е случила тя?
- Б) Кои са *измаилтяните*?

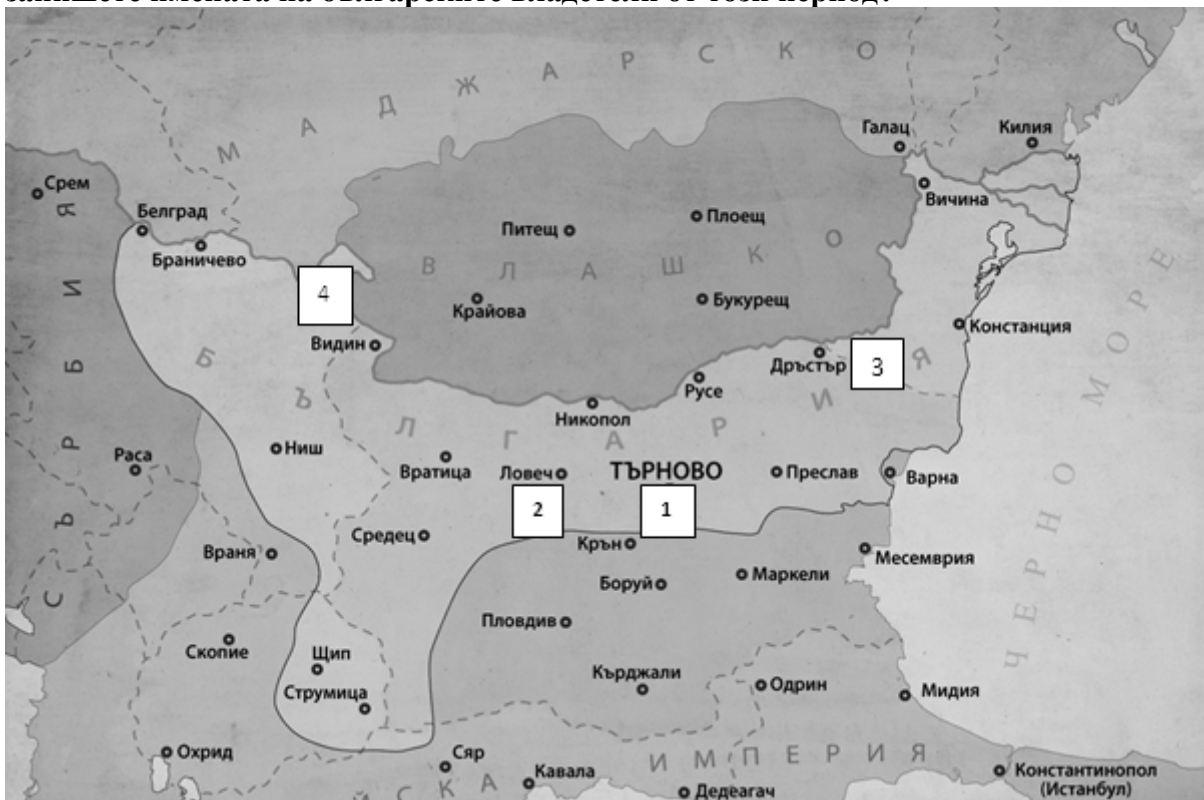
В) Кои войски се включват в обединената християнска армия (цитирайте текста)?

„... А тази книга на св. Дионисий ... Свърших я обаче през най-злочестото от всички зли времена, когато бог бе излял гнева си над християните ... и вдигна деспот Углеш цялата сръбска и гръцка войска и брат си крал Вълкашин, и много други велможи, някъде около шестдесет хиляди избрана войска, и потеглиха в Македония, да изгонят измаилтяните, без да разсъдят, че срещу божия гняв никой не е мощен да се противопостави.... Те не само не ги изгъдиха, но те самите от тях бяха убити... След като убиха този мъж, храбрив деспот Углеш, измаилтяните се посипаха и полетяха по цялата земя, като птици по въздуха... Тогава течеше годината 6879 (=1371), индикт 9....“

Из „Летописен разказ на монаха Исая“

37. Разгледайте картата и отговорете на поставените въпроси:

- А) Кое събитие започва от мястото, отбелязано с 1 и каква е неговата цел?
- Б) С коя цифра е отбелязано селището, където е подписан важен договор/споразумение, свързан/о с разпознатото събитие.
- В) Разгледайте очертаната с плътна линия граница на българската държава и запишете имената на българските владетели от този период?

38. Разгледайте изображението и отговорете на поставените въпроси:

А) Кой период от международните отношения е представен на карикатурата?

Б) След кой световен военен конфликт започва този период?

В) Кои държави олицетворяват персонажите?

Текстове в изображението:

Безотговорни изявления

Задълбочаване на подозренията

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО ИСТОРИЯ И ЦИВИЛИЗАЦИЯ

31 май 2017 г. – Вариант 2

МОДУЛ 3 (време за работа – 120 минути)

В свитъка за свободните отговори напишете в обем до 3 страници отговор на историческия въпрос:

Какво отличава вътрешната политика на правителството на Стефан Стамболов?

При отговора вземете под внимание следните въпроси:

1. При какви обстоятелства Стефан Стамболов е назначен за министър-председател?
2. С какви действия се опитва да стабилизира политически държавата?
3. Какви мерки предприема за икономическата модернизация на Княжеството?
4. В какво се изразява културният напредък?
5. Какви са резултатите от вътрешната политика, провеждана от кабинета на Стефан Стамболов?

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО
ИСТОРИЯ И ЦИВИЛИЗАЦИЯ – 31 МАЙ 2017 г.

ВАРИАНТ № 2

Задача от 1 до 30.

Ключ с верните отговори

Въпрос №	Верен отговор	Брой точки
1.	В	1
2.	В	1
3.	В	1
4.	Б	1
5.	Б	1
6.	Г	1
7.	В	1
8.	В	1
9.	В	1
10.	Г	1
11.	Б	1
12.	В	1
13.	В	1
14.	Б	1
15.	Б	1
16.	Г	1
17.	Б	1
18.	Г	1
19.	Г	1
20.	В	1
21.	Б	1
22.	А	1
23.	Б	1
24.	В	1
25.	В	1
26.	Г	1
27.	Г	1
28.	А	1
29.	Г	1
30.	В	1

Задача 31. – 3 точки

- А) 870 г.
- Б) 927 г.
- В) 1235 г.

Задача 32. – 3 точки

- А) хан/кан Омуртаг
- Б) Иларион Макариополски (Стоян Стоянов Михайловски)
- В) Александър Стамболийски

Задача 33. – 6 точки

Събитие	Личност	Век
А) организиране на Първата българска легия през Възраждането	Георги Раковски (Георги Стойков Раковски; Георги Сава Раковски; Съби Стойков Попович)	XIX
Б) отбрана на Търново от османците	Патриарх Евтимий (Патриарх Евтимий Търновски)	XIV
В) българско дипломатическо посредничество по време а Мюнхенската конференция	Цар Борис III	XX

Задача 34. – 3 точки

- А) манифактура
- Б) амнистия
- В) игумен

Задача 35. – 6 точки

Примерни отговори

- А) Първи Хамбарлийски надпис, Втори Хамбарлийски надпис, Сюлейманкьойски надпис
- Б) Конституция на Княжество България; Търновска (1879 г.); Конституция на Народна република България; Димитровска (1947 г.); Конституция на Народна република България (1971 г.); Конституция на Република България (1991 г.)
- В) позицията на България в началото на Първата световна война; позицията на България в началото на Втората световна война

Възможни са и други отговори

Задача 36. – 5 точки

- А) битката при Черномен; XIV век
- Б) османлиите; османските турци
- В) „сръбска и гръцка войска“

Задача 37. - 5 точки

- А) въстанието на Асеновци; освобождение на българските земи от византийска власт
Б) 2
В) Асен и Петър (цар Петър и цар Асен)

Задача 38. - 4 точки

- А) Студената война
Б) Втората световна война
В) СССР и САЩ (Съветският съюз и Съединените американски щати)

ВТОРА ЧАСТ – 35 точки

Отговор на исторически въпрос:

Какво отличава вътрешната политика на правителството на Стефан Стамболов?

При отговора вземете под внимание следните въпроси:

1. При какви обстоятелства Стефан Стамболов е назначен за министър-председател? - **5 точки**
2. С какви действия се опитва да стабилизира политически държавата? – **8 точки**
3. Какви мерки предприема за икономическата модернизация на Княжеството? – **10 точки**
4. В какво се изразява културният напредък? – **5 точки**
5. Какви са резултатите от вътрешната политика, провеждана от кабинета на Стефан Стамболов? – **7 точки**

35 точки се получават за пълен отговор, който включва:

- Определяне и изясняване на ключовите понятия в заглавието;
- Отговори на петте съпътстващи въпроса;
- Правилен подбор на основните факти;
- Анализ и обобщения на основата на аргументирани твърдения и верни факти;
- Висока езикова и правописна култура.